

se je naveličala grozovite te vojne. Največji nasprotniki proti nadaljevanju vojne pa so vsekakor brezobzirni socialisti Leninove vrste, ki sedaj seveda še nimajo veljave, katerih vpliv pa raste z vsakim dnevom. Tako tvori sedanja Rusija pravi peklenški kotelj najstrastnejših zmešnjav. Vsa prorokovanja nam sovražnih listov, da bode Rusija zopet pričela z napadi in s splošno ofenzivo, so prazne besede. Kajti složnosti in edinosti, iz sloge izvirajoče krepkosti primanjkuje na Ruskem. Doma imajo Rusi dovolj opravila, tako, da je vsak napad večjega pomena izključen. Morda bode zločinski Kerenski še enkrat poslal svoje množice v ogenj naših in nemških strojnih pušk, da poveča hekatombe ruskih žrtev za angleške cilje. Ali do odločilnega udara Rusija danes ne more priti, ker ji primanjkuje notranje energije. Za nas in naše zaveznike je to vsekakor ugodno. Vojna dokazuje ravno vedno natančneje, da smo mi in naši zavezniki nepremagljivi, ker se borimo z a stvar pravičnosti! Ko bi bila Rusija to preje izpoznala, bi se nikdar ne prodala angleški požrečnosti. V tej vojni ni Rusija izgubila samo bitke, marveč izgubila je tudi svojo bodočnost. Kajti Japonce preži in deluje nato, da bi ji vsak vpliv na vzvodu odvzel in da bi iz vojne v Evropi kolikor mogoče dobička za-se pridobil. Prejalislej bode prišlo vsled tega zopet do konflikta med Japonko in Rusijo. Anglija seveda Rusom ne bode nikdar pomagala, ker ima sama azijske interese, ki so nasprotni onim Rusije. Zato je bodočnost Rusije žalostna in temna.

Izpred sodišča.

Tri leta ječe zaradi ponarejanja krušnih kart.

Halle, 1. oktobra. Na Nemškem morajo bogatini in reveži ednakomerno težave vojne prenašati. Zato se pa tudi prepredenje tozadnih oblastvenih odredb najstrožje kaznuje. Tako je porotna sodnja v Halle obsodila berlinska delavca Franca Korus in Karla Grefling vsacega na tri leta ječe in 5 let izgube časti, ker sta v Museburgu krušne karte v večji množini ponarejala in tovarniškim delavcem prodajala.

Stroga kazen zaradi surovosti.

Berlin, 1. oktobra. Trgovcu s premogom Lojzu Loebell v Berlinu je urad zoper vojno odušstvo malo kupčijo prepovedal, ker se je kot prodajalec nesposobno proti kupcem obnašal. Tudi pri nas bilo bi treba, da se gotovim prodajalcem na postavni način privzgoji malo več uljudnosti napram občinstvu.

Vojaški sleparji.

Dunaj, 28. septembra. Več tednov sem se je vršila pred tukajšno vojaško sodnijo obravnava zoper celo vrsto višjih vojaških uradnikov, ki so v svoji službi izvršili ogromne lumparije in sleparstva. Danes je padla v tej razpravi sodba. Obsojeni so bili nadoskrbnik Leinweber na 12 let, oficijal Kobes na 10, oficijal Matijašek na 6, nadoficijal Szutka na 5 let, oficijal Reich na 6 mesecev, oskrbnik Götzlinger na 8 mesecev težke ječe; nadalje nadoskrbnik Makarius in enoletni prostovoljec Mucha vsak na 6 mesecev ječe. Pri zadnjih starih obtoženceh je kazen že s preiskovalnim zaporom prestana. Vsem se je odreklo tudi šaržo vojaških uradnikov in vsa odlikovanja. Konfiscirana denarna darila, ki so jih obtoženci od raznih vojnih dobaviteljev dobivali, pripadejo državi. Branitelji obtožencev so vložili ničnostno pritožbo, ki bržkone seveda ne bode mnogo pomagala. Cela razprava je dokaz, da v gotovih slojih še vedno vlada naravnost neoprijemljiva korupcija. Proti tej pomaga seveda edino največja strogost!

Mariborsko porotno sodišče.

Maribor, 1. oktobra. Priprave za zopetni pričetek porotniških razprav so se že pričele. Kot eno prvih razprav pride pred porotno sodnijo obtožba zaradi zahrbtnega umo-

ra soproge in poskušenege umora sorodnika. V ranem jutru dne 8. maja t. l. prišla je namreč vžitkarica Marija Richterič k hiši gostilničarke Topolnik v Cogovce (okraj sv. Lenart sl. gor.); našla je hišo odprto in v spalnici Marijo Topolnik ter njeno 14-letno, iz prvega zakona prevzeto hčerko Skolastiko Elbl, ležeči v svoji krvi v postelji. Mati je bila že mrtva. Hčerka je bila nezavestna, ali zamoglo se jo je pri življenju odbržati. Obe ste imeli težke rane na glavah. V predhišju je stala krvava sekira, na kateri se je našlo še lase umorjene gostilničarke. Od morilca se ni imelo začetakoma nobenega sledu. Pozneje pa se je na podlagi poizvedb orožnikov soproga umorjene gostilničarke, Antona Topolnik, aretiralo in okrožni sodniji izročilo. Pri svoji aretaciji je Topolnik zločin tajil; priznal je edino, da se je zopet s svojo soprogo skregal; potem pa je baje šel v svojo spalnico. Zjutraj je šel od svoje hiše, brez da bi vedel, kaj se je v spalnici z njegovo ženo in hčerko zgodilo. — Preiskava in porotniška razprava bosta dognali, koliko je na tem izgovoru resničnega.

Stroga kazen zaradi trpinčenja živali.

Bern, 26. septembra. Hudo kaznovan je bil kmetovalec Emil Lüdi iz Alkendorfa. Mož je v svojem hlevu nekega konja na naravnost grozoviti način z gnojnimi vilami mučil in pretepaval. Švicarski sodniki so ga obsodili na 20 dni zapora in 75 frankov denarne globe; poleg tega mu je prepovedano za 6 mesecev, obiskovati gostilno. Državi pa mora plačati 95 frankov stroškov. Vsa čast pred takimi sodniki! Kajti kdor žival trpinči, zasluži isto za svojo osebo.

Proti veleizdajalcem!

Sarajevo, 1. oktobra. „Hrvatski Dnevnik“ javlja: Dne 18. pr. m. je bila razglašena razsodba v tretjem veleizdajniškem procesu v Sarajevu in so bili obsojeni Radomir Novaković na smrt, pop (duhovnik) Radomir Blažić na 10 let, Milovan Stojković in Aleksa Gjurković na 8 let, Cvijan Cvetković in J. Angić na 6 let, Perko Marković na 4 leta, Milovan Jarić na 4 in pol leta, Nikola Vranić na 1 in pol leta, Nikola Batinić na 5 mesecev. Ostalih 20 obtožencev je bilo oproščenih, med njimi tudi Gjurjo Ostović in Sava Ljubibratić, ki sta bila pri procesu v Banjaluki obsojena, katerih sodba pa tedaj ni bila potrjena in sta bila zdaj postavljena novič pred sodišče. Pri takih razmerah se dobi še vedno ljudi, ki trdijo, da ni bilo pred vojno in da jih tudi sedaj ni srbskih veleizdajalcev.

Gospodarske.

Uporaba krompirjeve in repne cime.

Pri sedanji pičlosti živinske krme je treba opozoriti na dvoje krmil, kateri se zelo lahko pokvarita, ako se z njima krivo ravna, to sta namreč krompirjeva cima (krompirjevka) in repna cima (repno perje). V prejšnjih letih sta se obvarovali ti krmili pogube z umetnim sušenjem na sušilnikih. Letos je radi pomanjkanja premoaga tako sušenje (konzerviranje) nemogoče. Potrebno je tedaj, da podamo kratko navodilo o konzerviranju, po katerem se lahko vsaki kmetovalec ravna. Repna cima vseh vrst kakor tudi perje in glave sladkorne repe se zamorejo pokrmiti sveže. Treba jih je le pred krmiljenjem dobro osušiti zemlji. Tudi se ne sme pokladati živini v preobilnih množinah teh krmil, ker se sicer lahko pojavi driska. Ker se pa navadno vsa cima sveža pokrmiti ne more, obvaruje se ostali del teh krmil najpripravnejše spridenja z vkisavanjem. Jama, v kateri se kisa, naj bo nepremočljiva; cima in glave se morajo dobro vlačiti in zemlja, ki vphana živila pokriva, mora biti zadostno težka in ne sme imeti razpoklin. Ako se cima in glave vkisavajo v kupih, bodi podlaga kolikor mogoče nepremočljiva in pokrivajoča zemlja težka in brez razpok. Izrečno se opozarja, da se sme prodajati repna cima z repnimi glavami vred le neposredno porabljalcem, ali centrali za krmila ali deželnemu mestu za krmila (odredba z dne 6. februarja 1917, drž. zak. št. 51). Svežo krompirjevko pokrmiti se že radi tega ne pripo-roča, ker se ne morejo zadostno razviti gomolji, ako se prezgodaj odzvamc cima, in ker ima sveža cima v sebi škodljivih snovi. Navadno se jemlje krompirjevka še le pri izkopavanju krompirja, ko je že osušena, dostikrat pa tudi že plesniva ali gnila. Da bi se pa dobila dobra krma, bi se lahko požela cima nekaj dni pred izkopa-

vanjem, ne da bi to škodilo gomoljem. Ako je vreme ugodno, suši se lahko krompirjevka na drohjih in enakih pripravah (kakor detelja). Jemlje se naj le čisto zdrava cima, kar je letos lahko mogoče, ker so se letos cime boleznij le redkoma pojavljale. Med sušenjem se krompirjevka od deža ali rove ne sme premočiti. Pri spravljanju posušene krompirjevke se naj pazi, da se ne izgubi listje, ki ima največ redilnih snovi. Sigurneje kakor s sušenjem se obvaruje krompirjeva cima spridenja z vkisavanjem, toda ni je lahko same vkisati, ker je žilava. Vsekako se naj vkisava le sveža krompirjevka. Mora se sesečkati in potem zelo trdno vlačiti ali s kobji ali voči optetati. V kotih in ob stenah vkisalne jame je najboljša cimo zaphati s težkimi zabijači. Težavnost je delo, ako se vkisava krompirjevka sama. Veliko lažje in boljše je, ako se repa in krompir istočasno spravlja, da se repna cima in krompirjevka vkisavata skupno. Lahko se oba dela zmešata ali se pa poklada spodaj krompirjevka in na to repna cima. Tako mešanica se lažje vlači in ta kisela krma ima prednost, da je krompirjeva cima manj žilava, lažje porabna in okusnejša. Na enak način kakor z repno cimo se da vkisati skupno krompirjevka tudi z repnimi režnji. Pri tej priliki se tudi opozarja, da marsikatero druge manj vredne tvarine, kakor koruznica, koruzni stroki, bobovka itd., postanejo mehkeje in za živino okusnejše, ako se primerno sečečkajo in skupno vkisajo z repno cimo ali repnimi režnji. Na krompirjevo suho krmo je treba živino počasi navaditi. Pripravna je za govedo in ovce, za silo se pa tudi porablja za konje. Krompirjeva krma se zboljša, ako se popari z rastopljeno živinsko soljo in se voda ocedi. Na enak način se da uporabiti tudi krma iz zmrznele krompirjevke ali iz cime, katere se je nekoli ločila krompirjeva cima gniloba. Zelo naglata krompirjevka se pa krmiti ne sme. Vkisana krompirjeva cima in sploh vkisana krma je rabljiva samo za govedo.

C. kr. urad za ljudsko prehrano.

Pomnožitev krompirja s semenom.

V zadnji seji občinskega gospodarskega sveta v Gradcu se je predlagalo, da bi se prizadeti krogi opozorili na pomnožitev krompirja s semenom. Proti temu izjavljamo sledeče: Množitev krompirja s semenom je pač mogoča, toda za navadne uporabne namene nikakor gospodarska. Je krompirjevih vrst, ki sploh ne cvetajo in ne tvorijo semena. Večina vrst dobi le malo jagod, v katerih je po več stotin semena. Cele jagode zasajati je nepravilno, ker bi zrastle preveč rastlin na enem mestu. Dobava semena iz jagod je zamudno delo. Jagode morajo najprej zveniti, potem se zdrobijo, posejijo in slednjič se izbere seme. Kdor to seme spomladi poseje, dobi v jeseni le malo, kakor lešniki in orehi drobnega krompirja. Vrtnarsko pridelovanje s porabo semena je pač mogoče in imamo o tem dosti izkušenj, ker se uporablja ta način pomnožitve za vzgojilne namene. Krompirjevo seme se poseje februarja v gnojna grede, sadike dvakrat v gredi presadijo, in potem postidjo na prosto. Na ta način se pač dobio v istem letu dobri pridelki. Opozoriti pa se mora, da večji del sadik vsahne. Svariti moramo, da bi se vporabljal ta način pomnožitve v velikem.

Deželna poljedelska šola Grottenhof.

Splošno nabiranje perila.

Za oskrbo naših na bojnem polju se nahajajočih hrabrih boriteljev s potrebnim perilom, naj daruje vsako gospodinjstvo in vsak posameznik vse pogrešljivo in nepotrebno na posteljnem, namiznem perilu itd. vsake vrste, naj si bo novo ali rabljeno, oprano ali neoprano, belo ali barvano, celo ali strgano; tudi konci in odpadki, platneno ali bombaževinasto blago in kosi so dobrodošli. Istotako tudi tkanine vsake vrste, kot blago, obleka, vezenine in pletenine, vsakovrstne preje in odpadki.

Uvažuje se tudi najmanjši dar. Prišli bodo po te darove učenci

dne 16., 17. in 20. oktobra t. l.

Po tem roku sprejema zadevne darove: Sammelstelle des Kriegsfürsorgeamtes, Wien, IX., Währingerstraße 32 (telefon 12367). Poštno pošiljatelj do 20 kilogramov z označbo „Altmaterialienspende“ (darilo starega blaga) so poštno proste.

Vsako naj podpira to zbirko po močeh v blagor naše zmagovite armade in domovine.

Pojasnila daje c. in kr. vojno ministerstvo, vojnooskrbni urad, Dunaj, IX., Berggasse 22, kamor je tudi nasloviti vsa vprašanja in poročila.

Dunaj, v septembru 1917.

Löbl, fml. m. p.

Razno.

Umrla je v Celju gospa Rita Stiger, rojena Elkl, soproga znanega celjskega veletrgovca. Bodi blagi pokojnici zemlja lahka!